

Landsstýrið eigur at fara til hús

Oddagrein

FÍGGJARLÓGARVIÐGERÐIN hesaferð var eitt stórt vónbrot. Og hesum eigur eingin annar enn núsitandi landsstýri sína fullu ábyrgd av. Gamani at menn skulu venja seg til nýggju stýrisskipanina. Men hetta er so eingin undanfarsla. Tí nokur viðurskipti eru so grundleggjandi í landsstýrisarbeiðinum og ikki minst í smíðanini av einum figgjarmálaráðharran, at tað átti ikki at komið fyrri, at landsstýrismenn hvør í sínum lag brigða hvønn annan fyrri ikki at hava røkt sitt arbeiði til litar.

EFTIR okkara tykki eru úttalilsini hjá landsstýrismanninum móti hvørjum øðrum so avdúandi, at tað einasta rætta var, at samgongan tók avleiðingarnar og legði frá sær. Hvar í allari víðu verð kundt tað hent, at fyrst figgjarmálaráðharrin leggur eftir sínum meðráðharrum fyrri at hava sovið í tímanum og fyrri at hava verið ábyrgdarleysir - og harnæst hinir ráðharrarnir leggja figgjarmálaráðharran undir at hava gjørt eitt makkverk av einum figgjarmálaráðharran!!!

JÚST orsakað av manglandi kommunikationini og samarbeiðinum í Tingnesi fingur eina ambuterada figgjarmálaráðharran. Tá hvør landsstýrismáður í sínum lag kemur í tingið við sínum uppskotum til lögur og einki av hesum er víðgjort av samgonguni áðrenn, hvussu skal tað so verða státt við orðaskiftinum? Handfaringin av figgjarmálaráðharranum í Tingnesi - og her eru allir landsstýrismenn inklusiv lögmann sekir - er skuldadomi um vánaligt arbeiði og tað er í veruleikanum at halda bæði tingmenn og Føroya fólk fyrri gjøldur og tað turra spott.

Tí orðaskifti um figgjarmálaráðharran byggja á nokur gjøgnumarbeið uppskot, sum aftur eru partur av einum heildarpolitikki.

ÚRLSITID var so eitt sætt pinkpong við glósum og glepsum frá tingmonnum, hvør móti øðrum. Ein gjordi sær dælt av tí. Finnbogi Ísakson lat ikki sjóvarfallið fara av sær men gjordi av at bakka upp tey uppskot, sum kundu ganga hovuðstaðarøkinum og her nevndi hann m.a. Tórsvøll og síðani flogvøll.

EIN samgonga má og skal kunna prioritera sínar lögur og ikki lata hesar gerast til hovuðseini í einum ósakligum orðaskifti. Nettup tí at samgongan ikki hevði sett upp, hvørjar lögur hon metir verða mest átrokandi, fingur vit ein dialog millum bygd og bý.

TÓRSVØLLUR er ein áhugverður og týðandi spurningur at víðgera, men okkurt er galið, tá hann fær tingmenn heilt at gloyma týðningin av at útbyggja landssjúkrahúsið. Sjálvandi átti samgongan at prioritera sínar lögur, soleiðis at ein ilógutætlan varð gjord fyrri komandi árin. Eftir okkara tykki eigur eitt nú landssjúkrahúsið at hava hægsta prioritet. Heldur enn flytingar eigur sjúkrahúsið at verða bygt út.

VIT halda, at Tórsvøllur eigur at gerast. Tí halda vit tað vera burturvíð, tá ávisir politikarar royna at fara hetz á tingi móti hesi skilgøðu ætlan. Sjálvandi skulu vit hava eitt landsstáðion í hovuðstaðnum. Spurningurin er bara, hvussu hetta skal vera við í prioriteringini av ilógum. At tosað um forfylging og herferð móti teimum á Svanga-skarði, tí ynski er um at fáa ein vøll í Havn, er púra burturvíð. Og soleiðis kundt verði hildið fram. Latid okkum fáa ein meira yvirræðan ilógupolitik, sum stingur út í kortið fyrri fleiri ár fram.

Sosialurin

Viðmerking

Vilhelm Johannesen, løgtingsmaður:

Bólturinn liggur í danska málinum

Lítill ella ongin logikkur var í, tá danskir myndugleikar í tíðarskeiðnum frá 1992 til 1994 góvu føroyskum myndugleikum ymisk harraboð viðvíkjandi fiskiskapinum, flakaíðnaðinum og bankunum

Undir heitinum: »Ein óhugnalig dansk ráðgerð« skrivaði eg grein í hesum teigi næstseinstas týsdag. Í greinini segði eg, at alt tað, sum hendi í Føroyum frá 1992 og framfeittir, var væl og virðiliga lagt til rættis frammanundan, og at talan sostatt var um eina danska ráðgerð ímóti Føroyum og føroyingum.

Eg sipaði til bankakreppurnar, bankabjargingarnar, bankasamanleggingina, kravið um lóggávu á fiskivinnuøkinum, har dentur var lagdur á fritt umsetiligar handilskvotur. Eg sipaði eisini til Føroya Fiskavirking, Framtaksgrunnin, bjargingina av Føroya Fiskasølu og Føroya Fiskavirking o.s.fr.

Greinin í dag verður eitt framhald av tí, sum eg skrivaði næstseinstas týsdag, og skal eg her vísa á, at grundgevingarnar, ið danskir myndugleikar nýttu, tá harraboðini vóru send føroyskum myndugleikum, á ongan hátt hingu saman. Talan var ikki bert um, at logikkurin hjá dønum haltaði, men var hann bar út sagt beinbrotin.

Fyrsta kravið var lógin um vinnuligan fiskiskap. Her varð kravt at vit bygdu lóggávuna á marknaðarbuskaparligar treytir. Tað merkti, at vit skuldu hava eina kvotaskipan, og at talan skuldi verða um fritt umsetiligar handilskvotur. Aftan á at uppskotið um vinnuligan

fiskiskap varð víðgjort í einum arbeidshóli hjá samgonguni og seinni í løgtingsins fiskivinnunevnd, var alt um fritt umsetiligar handilskvotur tikið burtur úr lógaruppskotinum.

Tá danski forsætisráðharrin frætti hetta gjordist hann rættiliga grummur. Hann reykt í blekkhúsið og sendi táverandi lögmanni eitt bræv við nokrum álvarsomum orðum. Í brævinum varð sagt, at danska stjórnin og danskir myndugleikar ikki kundu góðtaka tað broytta uppskotið, við teirri grundgeving, »at det ændrede forslag ikke i tilstrækkelig grad byggede på markedsøkonomisk vilkår«. Men her gjordist kortini onki. Vit í táverandi samgonguni boygdu okkum ikki fyrri hesum harraboðum av Christiansborg.

Tá tað so kom til onnur víðurskipti í føroyska samfelagnum fekk danska pípan eitt heilt annað ljóð. Nú var kravið um marknaðarbuskap ikki til longur. Sum dømi um hetta kunnu vit taka føroyska bankaheimin. Vit høvdu Sjóvinnubankan, Føroya Banka og Fossbankan. So høvdu vit marknaðarbuskap og fríá kapping. Men soleiðis ynksku danir ikki at tað framhaldandi skuldi verða. Tann eini bankin skuldi ikki bjargast, meðan hinir báðir bankarnir, sum vóru bjargaðir, skuldu leggjast saman til ein banka. Við hesum fingur



føringar eitt bankamonopol. Nú er onki samsvar, tá hugsað verður um lógina um vinnuligan fiskiskap, ið skuldi byggja á marknaðarbuskaparligar treytir.

Taka vit so fiskiíðnaðin, so varð kravið um marknaðarbuskap somuleiðis slept upp á fjall í tí fjørinum, og danska kravið varð tvørtur ímóti, at øll flakavirkin í landinum skuldi í eitt móðurfelag, nevniliga Føroya Fiskavirking, soleiðis at vit eisini fingur eina monopolstöðu á tí økinum. Seinni fingur danir so Framtaksgrunnin í lag. Stórsti parturin av virkseminum hjá tí grunninum hevur havt til endamáls at bjarga tveimum monopol-fyrirtøkum í føroyska vinnulívnum, nevniliga Føroya Fiskasølu og Føroya Fiskavirking. Og tað hevur sum kunnugt

onki við »markedsøkonomi« at gera.

Eitt danskt orðatak sigur: »at hensigten helliger midlet«. Hetta orðatakið hevur helst verið slagorðið hjá »færøgruppen« og ymiskum danskum ráðharrastovum, tá arbeitt varð við ráðgerðini, sum hevði til endamáls at sleppa tí stóra syndaranum (DDB) undan og ístaðin at skuldarbinda føroyska landskassan og harvið føroyska skattgjaldaran fyrri milliardatapi, ið stóðust av danska bankavirkseminum í Føroyum í áttátt árunum.

Onkur heldur at danir skylda okkum føroyingum eina umbering. Sjálvandi gera teir tað. Men teir skylda okkum eisini eina frágreiðing, soleiðis at núlivandi og komandi ættarlið av føroyingum fáa at vita, hvat veruliga fór fram í ríkisfelagskapinum í tíðarskeiðnum frá 1992 og framfeittir. Teir skylda okkum eisini tað, at ein heiðurlig politisk loysn verður funnin viðvíkjandi tí partinum av landskassaskuldinum til danska ríkiskassan, sum stavar frá bankabjarginginum.

Í løtuni liggur bólturinn í danska málinum. Tí eru tað danir, ið eiga at spæla út, men nær kunnu vit rokna við at danska útspælið kemur???

Tann 11. oktober 1997
Vilhelm Johannesen



Tað verður kunngjort fyrri ætt og vinum at kærri maður mín, pápi, verpápi, abbi og langabbi okkara

BETHUEL JOHANNESSEN
Klaksvík

andaðist í heiminum sunnudagin 12. oktober.
Jarðarferðin verður kunngjörd seinni.

Familjunnar vegna
Estrid, Vilhelm, Ólavur og Anna Helena

Tey, sum vilja minnst Bethuel, kunnu lata eina peningagávu til grunnin fyrri óarbeidsfórar fiskimenn, konto í peningastovnunum.

Tøkk

Hjartaliga takka við øllum, sum sýndu okkum samkenslu, tá okkara elskaði

JAN BJØRKLUND NIELSEN
Tórshavn

doyði og varð jarðaður.

Ein serlig tøkk til Bjarna Bæk fyrri troystarrík orð í kapellinum og í kirkjuni og til tey, sum á ymiskan hátt hjálptu til.

Eisini ein serlig tøkk til allar vinir, sum við blómum og á annan hátt vístu trúfesti sína.

Familjunnar vegna

Carita, Herbjørn, Páll, Ann-Mari, Elin,
Margit, Bodil, Nancy og Thorolf